

REVISTA ORĂȘTIEI

ABONAMENTELE:

Pe 1 an 3 fl.; pe 1/2 an 1 fl. 50 cr.; pe 4 luni 1 fl.
Pentru România și străinătate 10 fr. la an.
Manuscripte nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate
nu se primesc.
Abonamentele se plătesc înainte.

Apare în fiecare Sâmbătă

EDITOR AL FOII:

Aurel Popovici-Barcianu, director.

PROPRIETATEA

Institutului tipografic „Minerva“ în Orăștie.

INSERTIUNILE:

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a 2-a oară 5 cr., a 3-a oară 3 cr. și timbru de 30 cr.
Atât banii de abonament cât și pentru inserțiuni, sunt a se trimite la adresa: „Minerva“ institut tipografic în Orăștie (Szászváros).

Una zic și alta fac.

Trăim timpuri grele.

Nu numai că forța întocmită, cu întreaga mașinăria sa uriașă, e în contra noastră și caută să ne strivească la păreți, dar și însuși aerul e umplut, tot de aceia, cari mănuesc mașinăria, de o duhoare și miasme aducătoare de moarte.

Înțelegem lupta pentru existență în vieța singuraticilor indivizi sau a popoarelor și știm și aceea, că nu se poartă totdeauna cu arme cinstite; dar în lupta aceasta se petrec une-ori scene, cari, după-cum e firea privitorului, îi alungă tot sângele la creeri, sau îi produc indignare și greață.

Concetățenii nostri unguri s'au dat unei beții morale, din cauza căreia și noi suferim și pierdem, probabil foarte mult, dar ei de sigur vor perde și mai mult, dacă nu chiar totul.

Aceia, cari otrăvesc pe la sate singuratici oameni cu beătură falsificată, nu ved nici un motiv, pentru care să nu facă același lucru și cu popoare întregi. Și ca întreprinzători dibaci au deschis o cărcimă politică.

Aici îmbată și întărită pe cel mai hărățos se sară cu bătaia asupra celorlalți și se le ia ce au la ei. Pentru-ca să-i rămână lui? Nu. Ci pentru-ca să-i rămână cărcimarului, care-l va ști ameți și aduce apoi într'o astfel de stare, încât fără nici o primejdie să-l poată jăfui de ce el a luat dela ceialalți și de tot ce a avut el.

Dar mai nainte de a săvârși această cinstită muncă, face în ușa cărcimei cu clientul seu și câteva producțiuni: protestări de lealitate și alipire la tron, cavalerism și iubire nespūsă pentru libertate și dreptate.

În zilele acestea ni-a fost dat să vedem o astfel de producțiune.

Nu numai că invinovătesc pe Austriaci și în special pe Vienezi, de lipsă de respect și iubire față de tron, că nu au arătat destulă jale și nu au dat onorurile cuvenite cu ocaziunea înmormântării Impărătesei-Regine Elisabeta, ci cer ca ea să fie înmormântată între ei, sau cel puțin să li-se dea spre păstrare inima ei. Căci, zic ei, numai ei au iubit-o în vieță și o iubesc și după moarte, și ea numai pe ei i-a iubit.

Și în același timp se prepară cu un proiect de lege pentru eternizarea memoriei ei.

Știm că Ungurii sunt lăudăroși și că le place să bată cu pumnul în pept, dar aceste reclame atât de americane le deschid ochii celor mai naivi oameni și-i fac să vază că acesta e un rol instruit de cărcimar, până și frasele sunt

suflate de el. Căci știm din trecut cu toții cât ține la Unguri dragostea față de membrii Casei domnitoare.

Această scenă din lupta pentru existență a Ovrieiului, îl descrie cum nu se poate mai bine atât pe el cât și pe Ungur.

Și fiindcă ridicolul acestei scene, de altfel puțin stricăcioasă pentru noi, e prea bătător la ochi, ca să nu poată fi înțeles de ori-cine o privește, ne mulțumim să amintim numai de ea, fără să insistăm mult asupra ei.

Pe noi ne interesează mai mult alte isprăvuri ale aceleiași companii, cele-ce le săvârșesc, conștiu și inconștiu, contra noastră. De acestea ne vom ocupa într'un număr viitor al foii noastre.

Situația politică. În amândouă părțile monarchiei, domnește o situațiune gravă. La o înțelegere deplină asupra pactului economic nu s'a putut ajunge până acum nici în dieta ungară, nici în Reichsrathul austriac. Din această cauză Bánffy a amânat desbaterile dietei pe 7 a l. c., ca să vadă ce colori vor lua mai întâiu lucrurile în Reichsrathul din Viena.

Numai cât din această amânare, nu credem că va trage nici un folos, fiindă nici dincolo nu merg lucrurile așa, ca să se poată zări barem o rază de speranță pentru Bánffy, deoarece aproape toate grupurile s'au sculat nu numai contra ministerului Thun, ci și contra pactului.

El'e doresc ca pactul ori să fie pact bun, ori, la din contră, mai bine nici un pact.

Ministrul de finanțe Kaizl stăruie ca cuota Austriei să scadă, ear' a ungariei să se ridice.

Că se va putea ajunge la o înțelegere asupra pactului între cele două guverne, care se mulțumesc și pe Austriaci și pe Maghiari, e aproape de necrezut, judecând stările de lucruri prin cari trece dieta maghiară și Reichsrathul austriac.

Afacerea gimnasiunului din Brașov.

Intr'o notiță din Nrul 18 al „Revistei Orăștiei“ din a. c., am făcut și noi cunoscut cetitorilor nostri, că gimnasiul român din Brașov se află în primejdia de a pune guvernul unguerec mâna pe el, și aceasta din cauză, că s'ar susține din subvențiuni ce Eforia școalelor le primește din România. Și este știut că școalele noastre confesionale sunt oprite prin lege a primi pentru susținerea lor vr'un ajutor oare-care din țeară străină. Aici e guvernul unguerec, să se adreseze lui cine are lipsă de vr'un ajutor și el îi va da. Numai cât a primi ajutor dela guvern e una cu a te maghiarisa, legându-ți-se astfel mâile și picioarele. Adevărat că gimnasiul român a primit oare-care sumă de bani din România, prin protopopol Voina, aceasta nu e însă subvenție, ci o datorie contractată a statului român, față de biserica Sfântului Nicolae, pe care a primit-o regulat dela 1860 încoace.

Multe s'au scris în această chestie, atât în toile de-aici, cât și în cele de dincolo, fără însă a se face vr'o lumină în cauză. Toate scrisoarele foilor se mărgineau la atâtea, că se făceau unii pe alții trădători, și îndeosebi învinuiau de tradare pe prim-ministrul României, dl Dimitrie A. Sturdza.

„Drapelul“ din București, ocupându-se în nrul seu de Mercuri earăși de această chestie, scrie într'o notiță a sa și următoarele:

„Aflăm că dl Dimitrie Sturdza a procurat tot materialul necerar, unui funcționar al Academiei-Române, pe care l'a însărcinat să facă o broșură sub supraveghierea d-sale, în chestia rentei școalei din Brașov.

„În această broșură se zice, că dl Sturdza va face pe larg întregul istoric al acestei chestiuni și al rolului care l'a avut d-sa în diferite împregiurări în această prea complicată și nenorocită chestiune.

La acestea adaugem și noi din partea noastră, că e timpul suprem, ca să se facă lumină în această chestie dela locurile competente, deoarece ce e cu mult mai arzătoare, ca decât să se discute atâtea în public asupra ei, fără a se ajunge la ceva ce ne-ar putea duferi, ci din contră se periclitează și mai mult existența aceluui gimnasiu.

Lupta Bucovinenilor.

Soartea așa a voit, ca nu toți Români să fie grupați într'un singur stat.

O bună și au neînsemnată parte a neamului românesc a fost ursorită ca să ducă traiul vieții prin văile Balcanului și să slujască drept zid de apărare legii creștinești și în timpul din urmă și limbii românești.

O altă parte a neamului a ajuns să fie pusă sub ocârmuirea unui popor pripășit aici de pe stepele Asiei. Alții din razeși neatfirați ce au fost au ajuns sub ocârmuirea Rușilor și ca nenorocirea națională să fie deplină, o parte a româniimii a fost sfășiată dela sinul Moldovei și silită ca restimp îndelungat să se lupte cu germanismul și cu slavismul.

Nu în urma nedestoiniciei neamului românesc am ajuns acolo, unde am ajuns. Ne-au răslățit fiindcă pământul în care ne-am născut și pe care au viețuit moșii nostri a fost o bună și sațioasă bucată, după care toate puterile au căscat. De altmintre era și în duhul vremii de atunci, ca cei mai tari să cutrepească pe cei mai puțin tari.

Țeri întregi erau răpite de cătră cei puternici și nu odată s'a întemplat ca pământul românesc să fie luat din mâile aceluora, cari cu sângele lor l-au arat, cu dragostea l-au frământat și cu lacrimile lor l-au udat. Însăși țara Moldovei, puțin a lipsit, ca să nu fie încopiată la Rusia, deoarece ce acesteia așa-i venia la socoteală, ca să o ia zălog pentru *cheia sfântului Mormânt*.

Nu prin luptă dreaptă și fâțșe, ci prin fraudă și înșelăciune a fost răpită și bucata aceea de pământ, care astăzi poartă numirea de Bucovina. Teritoriul acesta al Moldovei a fost adus plocon Austriacilor, nu din partea voevodului Moldovei, care îl avea în stăpânire, ci din partea Rusiei, care avea nevoie să împăciuească cu ceva pe Austria.

Putini la număr, Români bucăturiți ai Bucovinei, ajunși acum sub stăpânirea Austriei au avut multe suferințe de îndurat și puțină bucurii de gustat. Soartea lor: aceea a Românilor din toate părțile afară de regatul român. O nesfârșită luptă pentru limbă, neam și pământ.

Dar sosit-au și vremurile de libertate, vremurile cele mari, cari neapărat trebuiau să dea nașterii pe oamenii cei mari și Români

din Bucovina pornind pe calea pregătită de cătră frații Hurmuzachi și-au revenit la mai bune sentimente și au început și ei să stăruie pentru ocuparea locului și poziției ce li-se cuvine în statul austriac.

Până-ce Rutenii Bucovinei tind ca din Bucovina și din părțile răsăritene ale Galiției să alcătuească o mare Rutenie, până-ce Polonii venetici ai Bucovinei dimpreună cu cei din Galiția scoposesc închegarea tuturor părților locuite de Poloni într'un singur stat polon, până-ce Polonii cei mai moderați se mulțumesc deocamdată și cu anexarea Bucovinei la Galiția, până-ce germanismul austriac cu un șovinism propriu maghiarismului dela noi, tinde ca să despoaie pe negermanii Bucovinei de limba și legea lor de naștere, pentru-ca astfel, după a lor credință, să poată pune o stavilă puternică slavismului, care devine tot mai expansiv, până atunci Români nu cer anexarea țării lor la Moldova, dela care pe nedreptul a fost răpită, ei nu fac irredentism, ci ceea-ce cer e, ca să li-se dea și lor dreptul de a trăi în pace și liniște, dezvoltându-se după aptitudinile ce le posed.

Natural deci că Români din Bucovina nu cer decât aceea ce sunt și în drept să ceară.

Vězând însă, că așa răsleți cum au fost până bine de curând, nu vor putea impune străinilor și nu vor putea să facă ca cuvântul lor ascultat să fie, Români bucovineni s'au unit cu toții într'un singur mănunchiu, în partidul național român. Luptele purtate de acest partid, activitatea plină de însuflețire a deputaților români și începuturile bune ce se fac pentru descătușarea poporului român bucovinean de sub jugul economic și comercial al străinilor de tot soiul, ne îndreptățesc la bune nădejdi și ne umple inima de bucurie, că vedem în cele din urmă o bună parte a neamului pornită pe drumul cel bun.

Dar e în firea celor dela guvernul austriac, ca să nu facă deplină dreptate, nici chiar aeluora, cari îl spriginesc. Deputații Românilor bucovineni dimpreună cu ai Cehilor toate forțele de cari au dispus și-le-au pus în joc pentru-ca la bun sfârșit să ducă proiectele guvernului austriac privitoare la egala îndreptățire a limbilor din jumătatea austriacă a monarchiei.

Și cu toate acestea guvernul Bucovinei, la toată întemplarea nu din propriul seu îndemn, ci în urma stăruințelor guvernului din Viena, a pus cele mai mari pedeci candidaților la deputația Bucovinei ai partidului național român. Așa s'a întemplat apoi, că candidații partidului național nu au reușit decât numai la gura Homorului (dl Iancu Lupul), la Câmpulung (Dr. George Popovici), la Storojineți (Modest cavaler de Grigorcea), ear' la Sirete (Tudor cav. de Flondor). Și că în aceste patru cercuri rurale au învins candidații partidului național, n'avem s'o ascriem neamestecării guvernului bucovinean, ci solidarității Românilor, care, durere, nu s'a putut observa la Suceava și Rădăuți, unde în locul candidaților partidului național V. cav. de Pruncul și Samuil Piotrovșchi au reușit apostafații Emanuil Ciuntualeac și Ilarion Onciul.

Toate popoarele au transigenți și cerșitorii politici și Români bucovineni încă nu sunt scutiți de astfel de oameni, cari se dau pe partea aceluora ce pot să le dea.

Dar să nădejduim, că acești doi deputați guvernamentali își vor reveni în ori și se vor scăpa de împleteceala în care i-a încurcat

gubernul bucovinean, care atât de amar a înșelat pe poporul român bucovinean, care legase mari nădejdi de persoana noului guvernator Bourignon.

Acum când întreaga româniea începe a da fraților din Bucovina atenția cuvenită, acum când un așa frumos curent de regenerare s'a pornit în mijlocul Românilor bucovineni, nu numai că e bine, dar' e necesar, ca frunțașii bucovineni să meargă mână în mână, pentru-ca astfel mai cu ușurință să se mântuească una dintre cele mai importante chestiuni pentru întreaga cauză românească, aceea adică de-a mici cu unul numărul Românilor subjugati și obidați.

Blondin.

ȘTIRI POLITICE

Călătoria în Orient a împăratului german.

Din Constantinopol se scrie, că în călătoria sa prin Orient, împăratul Germaniei și împărăteasa se vor oprî și în Constantinopol.

În 17 Oct. părechea împărătească va sosi în Constantinopol, se vor scorbî la palatul Dolma-Bagdșe, și vor fi primiți de Sultanul. De aici se vor duce la palatul Jildiz, unde părechea împărătească singură va lua cuartierul în nou construitul chiosc.

În 18 Oct. va avea loc o mare revistă de trupe.

În 19 Oct. împăratul se va duce la Hedicu, pentru a privi întăririle fortăreței. În acel timp împărăteasa va cerceta haremul Sultanului.

În 20 Oct. călătoria pe Bosfor până la Karal pe Yachtul »Sultanie«. Seara va avea loc o iluminată a Bosforului, la care vor privi de pe bordul Yachtului »Sultanie«.

În 21 Oct. seara prânz de gală în Jildizchiosc.

În 22 Oct. plecarea mai departe.

Manifestul Țarului.

Din Petersburg se vestește, că în ministerul de externe s'a format o nouă comisiune, care să pregătească raportul despre răspunsurile ce puterile au dat cu privire la Manifestul Țarului despre desarmare.

După-cum se mai vestește, această comisiune este însărcinată și cu compunerea programului ce trebuie înaintat conferenței internaționale.

Vedua împărătească a Chinei — regentă.

Din Peking se scrie, că împăratul Chinei s'a prezentat înaintea mamei sale în haine

europenești, și i-a făcut cunoscut, că voește să introducă reforme europenești în împărăție.

La ce vedua împărătească cu o grabnică hotărîre și încă înainte de a ști gârda împăratului ceva, a poruncit păzitorilor sei ca să încuie toate intrările și a silit pe tânărul împărat ca să subscrie decretul, prin care ved. împărătească e numită de regentă.

OSĂNDIREA lui Muzsik, Hartmann și Kovács.

Săptămîna trecută s'a pertractat la Budapesta procesul celor trei muncitori, cari au plănuit un atentat cu dinamită contra M. S. Impăratului nostru, în momentul când împăratul va intra în palatul din Pesta, pentru-ca, după-cum mărturisesc ei, prin acest atentat să atragă atenția lumii asupra poporului fără pâne. Acest atentat însă, a fost descoperit la timp, încă înainte de ce atentatorii ar fi făcut ceva pentru a-și ajunge infernalul scop, și de-atunci sunt toți trei deținuți. Arătarea la poliție despre acest atentat, a fost făcută de către vînzătoarea de flori, I. Pál, în 13 Maiu a. c. Numele atentatorilor sunt: *Muzsik József*, *Hartmann Lajos* și *Kovács Gyula*. Pertractarea a ținut-o președintele judecătorei Zsitvay Leo, ear' acusa a fost ținută din partea procurorului Dr. Fittler. Apărătorul lui Muzsik a fost avocatul Dr. Halász Frigyes, al lui Hartmann Dr. Visontai Soma și al lui Kovács Dr. Weisz Edmund.

În decursul pertractării s'a aflat, că Muzsik a fost care a plănuit acest atentat.

Pentru a duce în deplinire miserabila faptă, lui Muzsik i-au lipsit complicități, se temea însă ca să facă cuiva vr'o descoperire asupra planului său, dar' aflînd în persoana lui Hartmann pe omul care-l căuta el, i-a descoperit acestuia tot planul. În curînd a dat și peste al treilea soț, Kovács Gyula, prin mijlocirea căruia Muzsik a crezut că va primi bani din străinătate, ca așa apoi să poată procura și dinamita.

Eată și modul în care au voit să săvîrșască atentatul.

Între strada Zárda și piața Margareta se află un canal, în lungime de vr'o 200 metri, în acest canal a voit Muzsik să pună dinamita, ear' sfoara care să o aprindă, la alt loc anumit, de unde, când va trece împăratul pe acolo, să poată avisa ca să aprindă stoaia. Acest canal Muzsik l-a cunoscut foarte bine, luând și el parte la construirea lui.

La cas, că vor fi observați ce au în gînd de-a face înainte de ce ar săvîrși atentatul, au hotărît să iee cu dîșii și un revolver

încărcat, pentru a pușca asupra urmăritorilor și asupra lor înșiși.

Hartmann a declarat, că el s'a învoit la săvîrșirea acestui atentat din cauza sărăciei. A mai declarat, că Kovács a fost însărcinat a cere bani pentru ducerea în deplinire a acestui atentat, dela Bárkonyi Stefan. Din această acuză procuratura a ridicat acuză și asupra lui Bárkonyi, negăsindu-se însă nici un fapt pozitiv care să întărească această cauză, Bárkonyi a fost scos de sub acuză.

Kovács, la rîndul său, a mărturisit, că el la acest atentat plănuit nu a avut nici o parte activă, ci numai a auzit dela Muzsik și Hartmann despre el, dar' el a stat departe de a conlucra cu ei.

Fiecare declina dela sine că el ar fi fost plănuitorul acelui atentat.

Aducîndu-se verdictul asupra lor, Muzsik a fost osăndit la trei ani temniță ordinară, ear' Kovács și Hartmann la câte doi ani.

Doă expoziiții în Sebeșul-sășesc.

— Comunicat prealabil —

În ședința sa dto 3 Oct. n. a. c., subscrisul comitet central a luat hotărîrea de a aranja în toamna anului c. în opidul *Sebeșul-sășesc* și anume în zilele din 26—30 Octomvrie o *expoziție de poame*, a doua de acest fel la noi, ear' la 30 Octomvrie o *expoziție de vite cornute*.

Spre scopul premiării ne stau la dispozițiune în total 700 coroane, din cari 500 coroane ajutor din visteria statului și 200 cor. ajutor din fondul economic al comitatului Sibiiu.

La expoziția de poame pot lua parte ca exponenți toți locuitorii comitatului Sibiiu, ear' la cea de vite exclusiv proprietarii din *cercul pretorial al Sebeșului-sășesc și al Mercurei*.

Pe lângă diplome, la expoziția de poame se vor distribui premii în valoare de 200 cor., ear' la cea de vite de 500 cor., „premiu de stat” și dela „comitat”.

Deschiderea solemnă a expoziției de poame se face Mercuri, 26 Octomvrie n., ear' închiderea și premiarea Duminecă în 30 Octomvrie n.

Ținem a veste despre aceasta în mod prealabil pe cei interesați cu adausul, că programele speciale se vor publica în curînd.

Sibiiu, 5 Octomvrie 1898.

Comitetul central al »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiu«.

Dem. Comșa,
preș.

V. Tordășianu,
secretar.

FOIȚA „REVISTEI ORĂȘTIEI”

Cătră prieteni.

Vă rog la moarte-mi nu uitați,
Iubiții mei prieteni,
Mormîntul trist să mi-l săpați
În codrii vechi de cetini;
S'ascult cum bacii cîntă 'n zori
La stănele din zare,
Ear' toamna glasul de cocori
Plutînd în depărtare.

S'ascult și vîntul suspinînd
Pe groapa mea pustie,
Asupra-mi ramuri clătînînd
Sub luna argintie;
Și cîntec blînd de fete dragi
S'ascult în primăvară;
Când steaua serii dintre fagi
Răsare-atît de clară.

Privighitoarea mi-o cîntă
Duios să mă jelească;
Ear' sus, pe deal, îmi va suna
Și doina haiducească;
Și oile spre munți trecînd,
În amurgiu de seară,
La capu-mi s'or oprî sbierînd
Cu glas de jale-amară.

Din somn adesea m'oi trezi
Și doru-mi va renaște;
Când lângă mine voi simți
Vr'un cîrd de cerbi că paște;
Ear' ciutele cu mers ușor,
Iubiții mei prieteni,
M'or face moarte să ador
În codri mari de cetini.

N. Tuliu.

O prețioasă carte

tradusă de

Dimitrie Stăncescu.

Credința și temelia culturii în viața omului o formează educația sănătoasă și sistematică a vîrstei de copil. Pe ea se clădește morala, conștiința, simțul religiei, știința și toate celelalte calități, cari te înalță la gradul de om bun și inteligent. Sufletul omenesc e în epoca de adolescență ca o tăbliță susceptibilă și fragedă de ceară, imprimăi basa unei creșteri generoase, căci ea va forma rădăcinile neștrămătate și neispititoare pentru o viață întreagă în ori-ce încercări, în noroc și în suferințe. Pe cât a fost aprecierea pedagogică și însămnătatea educativă a acestor idei sociale în secolii premergători de neglijate, pe atât au ajuns în deceniile din urmă ale veacului nostru, la nivelul unei considerări generale.

Creșterea copilului e azi o întrebare atît de arzătoare și de modernă, încît nu există nici un scriitor mai însămnat care să nu se fi ocupat de ea. Din multele opuri care tratează problemele aceste, una dintre cele mai copioasă și senzațională apariții, e renumitul op „*Părinții și copiii în secolul al XIX°*” de academicianul francez Ernest Legouve. Cartea e tradusă de dibaciul mînuitor de limbă dl Dimitrie Stăncescu.

De pe prima pagină vezi că ai de-aface cu un Francez. Nimic din plictisitoare filosofie, din ideile greoaie a scrutătorului german.

Părțile cele mai abstracte și psihologice au o predare atît de abilă și de plăcută, încît se cetesc ca un roman. Scriitorul însuși spune:

»Am încercat să fac operă de observator, moralist, de pictor de interioruri și nu de filosof doctoral«.

Și totuși el nu e altceva decît un filosof ager și precaut, dar' vorbele lui sunt atît de simple, părerile atît de orînduite și de logice, pildele simple și convingătoare cu atîta poezie și artă în dialogurile instructive întretîșute, încît ascultî și cetești sugestat.

Autorul se transpune în rolul de tată educativ, dar' după-cum zice:

»Nu doară pentru-că istorisirea aceasta ar fi istorisirea vieții mele, dar' am sperat, că cu chipul acesta, voi da mai multă realitate personagiului, mai multă putere simțimentelor sale. Această carte e ziarul unui tată, adică biografia sa morală, povestită de el însuși, după-cum s'au desfășurat evenimentele vieții... Pe când își crește copilul, tatăl se crește și pe el; se face mai bun, îmbunătățind și spre a îmbunătăți. Așa se produce acțiunea dublă, educația copilului prin tată, și educația tatălui prin copil.«

Metoda de procedare a iscusitului și rutinatului autor e cu totul modernă și se alcătuește pe argumentări esențiale, parte prin studiu, parte prin observații și traiu propriu dobîndite. El a știut a le scoate însă într'un relief mai popular. Eată ce ne vorbește:

APEL!

Propășirea pe teren literar este scopul de căpetenie, pe care societatea academică „Petru Maior” dela întemeierea ei și pînă azi cu sîrguință îl urmărește. În fața misiunii sublime, ce-i stă înainte, de a conduce, cultiva și a inspira simțăminte nobile și virtuți civice în poporul, din care face parte, tinderea la scopul indicat trebuie să se facă cît se poate mai cu împlăsură. Avem să pășim tot mai fără esitare și cu bărbătescă hotărîre pe noua cale deschisă în secolul nostru, progresului omenirii și deci nu ne e ertat a cruța mijloacele exterioare în paguba simțită a perfecționării intelectului, a cultivării inimii.

Starea materială puțin îndestulătoare a societății noastre a purtat vină, că pe lângă plătirea chiriei mari a localităților sale și acoperirea feluritelor trebuințe laterale, abia s'a putut vedea cu mijloacele culturale trebuincioase amăsorat cerințelor mările ale timpului de față, cu un cabinet de lectură și cu o prea modestă bibliotecă. Este într'adevăr modestă și nu ne poate mulțumi biblioteca — o accentuăm îndeosebi aceasta pentru importanța mare ce o are — și mai ales acum nu, când scoțîndu-se cu ocaș a unei noue arangeri mulțime de cărți din us, a fost redusă în fiecare ram al științei la dimensiuni minimale și puțin vrednice de unicul paladiu al tinerimii române universitare din patrie, avem dar' datorințe mari în această direcțiune și în vederea lor societatea „Petru Maior” și-a luat de scop cît mai bogată înzestrare a bibliotecii sale cu opuri din toate ramurile științei. Considerînd însă starea materială neînsemnată a societății noastre și de altă parte prețurile exorbitante ale cărților noastre românești — împregiurări cari nu ne permit a satisface chiar numai din mijloace proprii cerinței pomenite — cu deplină încredere facem apel la toți cărturarii neamului românesc, autori și editori de cărți, instituțiuni culturale și științifice etc., rugîndu-ne stăruitor, a contribui la sporirea bibliotecii, care e un bun comun al națiunii întregi, prin donațiuni de cărți, reviste științifice-literare și a. m. d. Avem convingerea, că numai întregind astfel biblioteca și împlînd lacunele din ea din bogățiile producției literare românești — și intrucît va fi posibil și străine, vom putea face tot mai mult din societatea noastră, ceea ce trebuie să fie: sanctuarul sfînt în care să pun bazele unei înțelepciuni practice pentru viață, și unde mai presus de toate să conservă și cultivă tesaurul cel mai scump al nostru — *limba ce-o vorbim*. Da, numai ajutînd din toată inima acest focalar de cultură

»Nu istorisesc decît un fapt particular, dar' încerc să fac să între în el chestiunea generală care ne ocupă; zugrăvesc numai o inimă și o viață de tată, dar' caut ca celelalte vieți de tată, cari îl încunjură, să se resume și să se oglindească în ea. Așa ne slugim cu sticla lenticulară, facem să se grămădească într'un punct toate razele răspîndite spre a le condensa într'un focalar de lumină mai puternică. Aceasta 'mi-e planul și ținta.«

În desvoltarea și analiza mai departe a relațiilor între copil și tată exclamă:

»Copil! Copil! Noi vă iubim c'o dragoste adîncă, și cu toate acestea nu știm tot ce sunteți voi pentru noi. Când v'a dat nouă D-zeu, ni-a dat nu numai niște isvoare nesecate de bucurie, dar' ca să ne slugiți și drept institutori; întrebările voastre nevinovate ne deschid ochii; trebuința de-a vă instrui ne silește să învățăm ori să învățăm de nou.«

Forma cum trebuie să instruzzi pe băiat, e pe cît de simplă pe atît de dificilă. Pentru a-i infiltra niște noțiuni, nu e destul a le ști ori a le învăța, ci trebuie să înveți a-l învăța. Începînd dela lucrurile elementare, în zicerile și asemănările cele mai ușoare, pornești călătoria științifică și educativă, avînd totdeauna o țintă cît se poate de clară și de aproape în vîz. Imaginația care joacă un rol atît de vîdit în viața copilăriei, trebuie trezită și luată la ajutor ca imbold impulsiv. Așa face tatăl în cartea lui Legouve cu

al tinerimii române, îi va fi acestuia cu puțință a se susține cu vrednicie în această mare de elemente străine nouă în limbă și aspirațiuni.

Fie ca rugarea noastră călduroasă să afle răsunet viu în inimile tuturor Românilor de bun simț spre mulțumirea noastră și a neamului cinstit!

Budapesta, din ședința comisiunii literare a societății »Petru Maior«, ținută la 18 Aprilie n. 1898.

Victor Păcală,
președinte

Candin David,
ref. al com. lit.

Cum călătorește Țarul.

Cinci sau șese săptămâni înainte de călătorie se avisează toate stațiunile civile și militare, pe unde va trece Țarul.

Din ziua acestei anunțări începe a se desfășura o activitate febrilă în toate birourile. Detașamentele militare, cari sunt destinate pentru paza gărilor precum și a întregii linii ferate, primesc munițiuni de război, oficerii sunt provăzuți cu harte și planuri, începe cu un cuvânt o viață de tabără ca în vreme de mobilizare.

Nici autoritățile civile nu stau cu mâna în sân, deoarece-ce își desfășură toate forțele polițienești de care dispune.

Nouă sau zece zile înainte de călătorie întreaga linie ferată e ocupată de armată. Fiecărui căpitan i-se desemnează locul, unde are să se posteze cu compania sa.

Primul stadiu al acestei paze se numește în stilul oficial rusesc »Primul grad al păzii«, și ține cam până la a treia zi înaintea călătoriei. În al doilea stadiu fiecare soldat este așezat la postul seu. Intreaga linie se află sub o pază severă, zi și noapte. Pădurile, livările și câmpurile sunt cutreerate de soldați și poliție. Ora exactă când se treacă Țarul o știu numai funcționarii înalți. Soldații o știu numai cu șese ore înainte.

Paza în gradul al treilea e aproape cu ceva mai înainte de trecerea Țarului. Soldații stau la distanță de 100 pași unul de altul dealungul liniei cu spatele către șine, cu pușca încărcată în mână, gata în orice moment să o ia la ochi. Datoria lor e să apere terenul ce se află înaintea lor. Nu se poate apropia în momentul acesta de șine, nici om nici animal. Poliția care se află mai la distanță se îngrijește ca nimeni să nu se apropie de cordonul militar. Soldații au ordin strict să împuște pe ori-cine, care nu se oprește la strigătul lor.

copilul său. Dela explicarea sticlei, trece la explicarea căminului, a focului, a luminei, a aerului... un fel de plimbări prin odaie cum le-a scris simpaticul Xavier de Maistre. Pe urmă începe a se apropia de lucruri mai abstracte, trecând încetul cu încetul pe terenul societății, a estetice, a moravurilor, a traiului, până-ce ajunge la școală. La treapta aceasta creierul lui e deja un mic magazin de cunoștințe, și ogașele pentru continuarea studiului semnate, ușurând astfel și munca lui și a profesorului. Taina și valoarea opului de față zace tocmai în expunerea acestor operații, arătând modul și felul cum ai să purcezi pentru a rezulta un succes.

Vorbind despre pedeapsa corporală zice:

Din copilul pe care-l înveți cu bătea, numai cu bătea mai poți face ceva. Dacă vrei să fii vrednic de a crește ființe omezești, nu trebuie să bați corpul ca să gurvezi inima, ci să atingi inima ca să stăpânești corpul.

Urmează un șir de capitole interesante: iubirea și autoritatea, educația conștiinței, educația curajului, un rege Lear la țară... resumând în urmă din conținutul total patru idei de căpetenie. Acestea formează cadrul întregului op.

Predominarea și superioritatea principelui de iubire.

Apropierea doctrinei individualității

Dubla educație a copilului prin tată și a tatălui prin copil,

În gară domnește o tăcere adâncă. Toate trenurile sunt oprite. Pasagerii, fără excepție, trebuie să stea în cupeurile închise, pe cari nu le pot părăsi sub nici o condițiune. Nici unui om nu-i este permis a se apropia de gară, nici oficerii n-au voie să stea pe peron.

În sfârșit se aude clopotul electric, semnalul, că trenul imperial a părăsit ultima stație. El se apropie din ce în ce mai mult, cu o iuță de 48 kilometri pe oră. Oficerii și funcționarii poliției salută. După-ce trece trenul imperial, răsuflă cu toții ușurați.

NOUȚĂȚI

Parastas pentru M. Sa Impărăteasa-Regină Elisabeta. Din Săcărâmb ni-se scrie, că în biserica gr.-or. rom. de-acolo, parastasul pentru Impărăteasa Elisabeta nu s'a ținut în ziua numită de Consistor, ci Duminecă în 18 Sept. n., și aceasta din cauză, fiindcă locuitorii fiind băieți, nu ar fi putut lua parte. La celebrarea parastasului, pe lângă dl capelan *Alimpiu Oprea*, a luat parte și dl protopresbiter pensionat *Sabin Păso*, care deși aproape de 90 ani, însuși a dat binecuvântarea și atât de jalnic, cu încă 3 oficanți, precum și protopopol gr.-cat. *Blasian* cu familia.

Regele României în Arad. Săptămâna trecută, M. S. Regele Carol, Regina Elisabeta și Alteța Sa Regală Principesa Maria a României în drumul spre Predeal au trecut cu un tren separat pe la gara din Arad, unde au stat 10 minute. Poporul ce se afla adunat la gară a izbucnit în strigăte de »Să trăiască« atât la sosirea trenului cât și la plecarea lui.

Noua dietă a Bucovinei se compune din următorii deputați: I. P. S. Sa Metropolitanul *Arcadie Ciupercoi*, P. C. Sa dl *Archimandrit Myron M. Calinescu*, P. C. Sa dl *Dr. Ioan Turcan*, Dr. Iancu cav. de Flondor, *Baron Nicu Mustatza*, *Baron George Vasilco*, *Dr. Iancu cav. de Volcinski*, P. C. Sa dl *Archim. Emanuil Ciuntuleac*, *Tudor cav. de Flondor*, *Modest cav. de Grigorcea*, *Ioan Lupul*, *Ilarion Onciul*, *Dr. George Popovici*.

† **Regina Danieli.** Joi în săptămâna trecută, 29 Sept. n., a răposat regina Danieli, Luisa, în etate de 81 ani. Se scrie despre dinsa că a fost una dintre cele mai însemnate femei din câte poartă coroana regală. O mai numiau și soacra Europei.

În sfârșit marele fapt care cuprinde pe celelalte: dezvoltarea din ce în ce mai mare a vieții la un loc între părinți și copii.

Tomul de față care cuprinde atâtea directive și principii salutare nu se poate recomanda în destul părinților, învățătorilor și tutorilor acolora căroră le zace la inimă educația copiilor lor, ca un îndreptar sigur și nesmintit.

Traian Mihail.

O biserică construită de un om singur.

Cine ar crede una ca asta? Cu toate acestea în Georgia (Statele-Unite) un zidar s'a pus să construiască o biserică fără ajutorul nimănui.

Acesta, un anume *Andrew Banner*, lucrează de doi ani la această biserică, uneltele și-le-a făcut singur, ear' materialul l'a fost adus în chip gratuit de un proprietar.

El a săpat fundamentul, a făcut zidurile, acoperișul, clopotnița, totul cu mâinile lui. Acum n'a mai rămas decât zugrăvitul bisericii. E lungă de 60 de metri, 45 de largă și 8 înălțime.

În această biserică pot sta 300 de persoane, ear' în interiorul ei sunt mai multe bănci, făcute tot de acest original constructor.

Inaugurarea noii biserici va avea loc în curând. *Andrew Banner*, un protestant reîntors la catolicism, își propune de a fi unul din cei mai stăruitori participanți ai acestei biserici.

Pentru un scop de binefacere. D-na *Alexandrina I. Mateiu* din Graz ne face cunoscut, că din incidentul trist al morții *Impărătesei Elisabeta*, a compus o poezie și a tipărit-o pe anunțuri funebre, ear' acestea le-a vândut cu 10 cr. exemplarul, rămânându-i pe lângă cheltuielile avute suma de 20 fl., care a predat-o »Reuniunii damelor din Graz«, pentru a înființa o fundațiune cu numele *Impărătesei*, pentru scopuri de binefacere.

Alegerea de protonotar al comitatului Sibiu s'a ținut în 21 Sept. n. a. c. În locul devenit vacant prin moartea regretatului *Corneliu Tobias*, s'a ales cu aclamațiune, primul vice-notar de până acum dl *Ștefan Stroia*.

Spre orientare! Acei onorați domni, cari au avut bunăvoință a colecta pentru biserica din Certeșul-superior, sunt rugați a fi cu puțină răbdare, căci vom căuta a ne face datorința publicând numele binevoitorilor contribuenți; ear' acei onorați domni, cari primind liste de colectare și până în prezent nu le-au înapoiat, sunt rugați a nu întârzia cu expedarea lor. Certeșul-superior, 2 Oct n. 1898. *Ștefan Fărcaș*, notar.

Cununie. Dl *Lasar Gabor* din Băița și d-șoara *Veturia Perian* din Trestia își vor sërba cununia lor în 4/16 Oct. a. c. în biserica gr.-or. română din Trestia, la orele 3 p. m. Felicitările noastre!

Societatea de lectură „Andreiu Șaguna” în ședința sa, ținută în 14 Sept. st. v. a. c. sub presiul dlui director seminarial, *Dr. Remus Roșca*, s'a constituit în următorul mod: De președinte s'a proclamat dl profesor seminarial, *Dr. Ioan Stroia*; de vicepreședinte și președinte al comitetului: *Ilie Hociotă*, cleric c. III., archivar și notar al corespondențelor *Nicolau Rusu*, cleric c. III., controlor *Adam Basarab*, cleric c. III., redactor al foi „*Musa*” *Nicolae Comănicu*, cleric c. III., notar al ședințelor societății *Cornel Popescu*, cleric c. II., bibliotecar *Nicolae Șandru*, cleric c. II., casar *Ioan Oțoiu*, cleric c. I., vicebibliotecar *Ilie Podariu*, pedagog a. I.; membri în comisiunea literară s'au ales: *Gerasim Popa*, cleric a. III., *George Perian*, cleric c. III., *Zeno Popovici* și *Constantin Flămând*, clerici c. II., *Sebastian Stanca* și *Ilariu Gonția*, clerici a. I., *Radu Prișcu*, pedagog a. III. și *Nicolae Garoiu*, pedagog a. II. Pentru comitet *Ilie Hociotă*, v.-pres., *Nicolau Rusu*, notar-archivar.

Sabia lui Milan — zălog. »*Kölnische Zeitung*« scrie, că *Regele Alexandru al Sërbiei*, a propus mamei sale, *Regina Natalia*, să șeadă pentru totdeauna în Belgrad, ear' *Regele Milan* se va stabili la Niș. *Regina* însă a pus condiția, că *Regele Milan* să părăsească Sërbia cu totul, lucru cu neputință, deoarece *Regele* nu are mijloace de a petrece în țeri străine. Postul *Rege Milan*, după-cum se știe, a lăsat tot ce avea mai-schump, în mâna cămătarilor începând cu diamantele coroanei, până la sabia dăruită de *Împăratul nostru*. Acestei sabii îi datoria *Regina Natalia* voea de a se reîntoarce în țeara sa, după atâtea calumnie, injurii și miserii ce îndurase. Într'o zi *Împăratul nostru* preumbându-se pe străzile *Vienei*, își recunoscu darul în vitrina unei casse de împrumut cu camătă.

Reducerea competenței de timbru pentru ziare. Mai mulți editori de ziare din *Ungaria* au înaintat o rugare ministrului de finanțe, prin care cer, ca să se șteargă timbrele pentru ziare precum și cele pentru anunțuri și inserțiuni. Ministrul a promis, că întrucât va putea, va satisface acestei cereri.

Pungășie. O foaie din *România* scrie, că între trenul accelerat dintre *Viena—Varșovia* s'a întâmplat următorul cas: Într'un despărțământ de clasa a II-a se aflau două doamne și un domn, care veniau din *Viena*. La o stațiune mică se urcă o damă voalată (cu șlaier pe obraz) foarte elegantă, având cercei de brillante. Ea vorbea perfect franțuzește și nemțește. În mână avea un buchet de roze pe care-l scăpase la intrarea în vagon. Dl se plecă îndată și-l ridică. Dama voalată împarte atunci în trei părți buchetul și distribuie rozele tovarășilor de călătorie. Se încep apoi o convorbire foarte vie, dar' dama nu ridică voalul, deși se făcuse întunec. Toți admira în spre seară și dama voalată părea că doarme mai bine decât toți. După trei ore una din dame se deșteaptă și înmămurită observă, că verigheta și două inele de brillante i-au fost scoase de pe deget. Ea comunică aceasta tovarășilor de călătorie și toți controlară buzunarele. Dlui, unui proprietar anume *Rumschitzky*, i-a furat d-na voalată 30.000 ruble și celelalte d-ne i-s'a furat asemenea punga. S'a telegrafat îndată în toate părțile și în *Nicoloff* (*Rusia*) »hoața« a fost prinsă. E o bandă bine organizată, care de luni de zile comite în trenuri cele mai în-

drășnețe tâlhării. »*Hoața*« prinsă conducea banda și este un oare-care *Wasiloff Mileman*, care se îmbrăca perfect întocmai ca cea mai elegantă femeie. S'au găsit mai toate obiectele furate. Au mai fost arestați șase complici la care s'au găsit juvaerice în valoare de 65.000 ruble.

Otrăvirea cu morfină în Germania. Un doctor german a întocmit o statistică a indivizilor cari mor în Germania, otrăviți cu morfină. Numărul lor se urcă pe an la 135 de casuri, 80 de bărbați și 55 de femei. Printre bărbați aceste casuri sunt: 20 de medici, 2 farmaciști și 2 servitori de spital, toți între 30 și 40 de ani.

Tirgul de țeară al Orăștiei s'a început Sâmbătă în 1 Oct. n. cu cel de vite, ear' Marți în 4 Oct. n. a fost tirg slobot. Tirgul a fost bine cercetat.

Notiță Literară.

În *Constanța* a apărut prima revistă literară dobrogeană „*Ovidiu*“, cu umătorul cuprins: Cuvântul de acasă, de P. Vulcan, Monumentul falnic dela *Adam Clisi*, de Gr. Toiculescu, Cuvântare publică asupra vieții operelor și exilul lui *Ovidiu*, de P. Vulcan, Cătră prieteni (versuri) de *Nuși Tului*, Dobrogea (toponimie) de locotenentul M. D. Ionescu, *Ovidiu în exil* (versuri) de P. Vulcan, *Adio* (versuri) de D. Nanu, Cei 7 filosofi și maximele lor, de D. Covatti, *Creola* (versuri) de P. Vulcan, Sărbarea inaugurării bibliotecii, de *Ovidiu*, Pe malul mării (versuri) de N. Tului, *Genesa cercului Ovidiu*, de N. Tului. Abonamentul 10 lei pe an. Apara de 2 ori pe lună. Redacția și administrația: Cercul literar »*Ovidiu*«, *Constanța*.

Din „*Moda Parisiană*“, revistă ce apare în *București* de 2 ori pe lună a apărut nrul 22. Cuprinde următoarele: *Curierul Modei*, Explicarea figurilor, De ce taci? (poesie), *Noutăți musicale*. *Epitalamul* (poesie), *Acasă la noi*, În vizită la alții, *Rețete casnice*, *Varietăți*, *Romanul unui mic mulatru*, *Descrierea corsetului*, *Teatre-Concerte*, *Anecdote*, *Un prânz prietenesc*. O recomandăm cu căldură cetitorilor noștri și în deosebi damelor române. Prețul 4.50 lei pe an. Se poate avea în *București*, strada *Brazoianu* nr. 11.

Au apărut numerii 1, 2, 3 și 4 din „*Fermeccătorul*“, revistă săptămânală, conținând jocuri de societate, scamatorii, jocuri de cărți, miracule, tranșmaconerie, spiritism, satanism, magie, articoli de utilitate casnică, rețete și instrucțiuni utile și distrațiune, etc. Prețul pe an 8 lei, 1/2 an 4 lei. Administrația strada *Arcului* Nr. 10, *București*.

FEL DE FEL

În contra gândacilor cari se încuibă în casă prin crepăturile pereților, se recomandă ca un excelent mijloc peatră vânătoare topită în apă. Din această apă se toarnă tot a doua seară prin crepăturile în cari stau gândacii și se stropește în fiecare zi prin casă.

Fuind însă peatra vânătoare otrăvicioasă, trebuie să se bage bine de seamă cum umblăm cu ea. Într'o săptămână gândacii se prăpădesc.

Petele de cerneală se pot înlătura de pe haine în următorul mod: când într'un vas fierbe apă curată, ținem peata de pe haină de-asupra aborului. După aceea punem pe peată puțină zamă de lămâie și o presărăm cu praf de sare. La urmă peata se limpezește în apă și îndată cerneala e din haină.

Un om regulat.

Medicul. — *Bărbatul D-Tale* e încă paralytic (olog), de sigur că duce o viață ne-regulată.

Nevastă. — Nu, Dle doctor, e omul cel mai regulat din lume; bea regulat opt litre de vin peste zi, și se întoarce întotdeauna acasă la trei ceasuri dimineața!

Câți ani are frățiorul tău? — întrebă cineva pe mica Ana.

— Nu știu, — răspune copila, — dar' își suflă nasul singur.

Pentru redacție responsabil: *Petru P. Barițiu*.

Mulțumită publică.

In favorul sfinteii „Mănăstiri dela Prislop“, în urma apelului emis cu data 10/22 Noemvrie 1897 de către comitetul constituit spre scopul restaurării aceleia, au încurs următoarele oferte benevole:

(Urmare).

Lista Nr. 638: Colectant dl Marcu Pascuțiu, protopopul Siriei, dela dl Georgiu Selăgian 1 fl., Elena Farkas 1 fl., Minerva Selagian 50 cr., Vasile Anca în Cresta-miniș 2 fl., Cornelia Buzila născ. Anca 1 fl., Emil Perényi 1 fl. 50 cr., Laura Perényi 1 fl. 50 cr., Maria Laura Perényi 1 fl., Familia Hubic în Berzova 50 cr., Teofil Vălean în Giulița 50 cr., Maria Vălean născ. Crețiu 50 cr., v.đ. Teresia Vălean născ. Sincal 50 cr., Coriolan Vălean 25 cr., Alexandrina Vălean 25 cr., Vas. Bistran în Siria 1 fl., Ilca Gozman 35 cr., Familia Pascuțiu în Siria 2 fl.

Suma: 15 fl. 35 cr.

Lista Nr. 785: Colectant dl Dionisiu Dobrea, paroch în Sânta-Marie-Orlea dela d-sa 1 fl., biserica 1 fl., George Istvan 1 fl. și dela credincioși 3 fl. 87 cr. Suma: 6 fl. 87 cr.

Lista Nr. 83: colectant dl Nicolau Muntean, oficial de verc în Hunedoara dela d-sa 2 fl., Alexandru Dima junior 1 fl., Constantin Dima 50 cr., Nicolau Boldin 50 cr.

Suma: 4 fl.

Lista Nr. 153: Prin On. Nicolae P. Țiariță, paroch în Paucinești dela d-sa 1 fl., Iuliana Țiariță 50 cr., Stefan Țiariță, învățător 50 cr., dela alți credincioși de acolo 1 fl. 50 cr.

Suma: 3 fl. 50 cr.

Lista Nr. 297: Prin dl Aurel C. Domșa, profesor în Blaj dela d-sa 1 fl., Dr. Vasile Hossu 1 fl., Alexiu Viciu, profesor 50 cr., A. n. Solomon 1 fl., N. N. 50 cr. Suma: 4 fl.

Lista Nr. 582 și 583: Colectant dl Demetriu Cuteanu, protopop în Săcădate dela d-sa 1 fl., Ioan Tatu, preot 50 cr., Nicolau Barsean, preot 50 cr., Ioan Popițiu, preot 50 cr., Demetriu Aron, preot 50 cr., Ioan Șara, preot 50 cr.

Suma: 3 fl. 50 cr.

Lista Nr. 269: Colectant dl Dr. Liviu Micșa, cand. de avocat în Dej dela d-sa 1 fl., Eliu Micșa 50 cr., Dr. Pompeiu Micșa 50 cr., Ioan Slian 50 cr., Iuliu Morariu 50 cr., A. Munteanu 50 cr., Dr. Graviț Buzură 50 cr., Alexandru Tohăți 50 cr., Dr. S. Holländer 50 cr., Gradeszk Emil 20 cr., Dr. Barbu 50 cr., Dr. Teodor Mihai 20 cr., v.đ. Micșa 50 cr.

Suma: 7 fl. 20 cr. (Va urma.)

Mulțumită publică.

Pentru edificarea noiei biserici din comuna noastră au binevoit a ne colecta:

Cu lista nr. 25 dl preot Dimitrie Nistor din Gloghilești dela 31 contribuenți 4 fl. 70 cr., cu lista nr. 111 ne-a colectat dl preot Nicolae Popovits din Josani dela 2 contribuenți 2 fl. 60 cr., cu lista nr. 1025 ne-a sosit dela On. Oficiu parochial din Boldur dela 3 contribuenți 3 fl., cu lista nr. 1212 ne-a colectat dl preot Aureliu Popoviciu din Mercina dela 22 contribuenți 2 fl. 96 cr., cu lista nr. 772 ne-a colectat dl paroch Ioan Hanzu din Cacova dela 11 contribuenți 1 fl. 81 cr., dela On. Oficiu parochial din Bucium-Muntar am primit cu lista nr. 312 dela 5 contribuenți 1 fl. 90 cr., dl Ioan Popița din Comana-inf. ne-a răspuns la lista nr. 598 cu suma de 1 fl., cu lista nr. 68 ne-a colectat dl Simeon Dragomir, notar în Gurasada dela 15 contribuenți 40 fl., cu lista nr. 771 ne-a adunat dl preot Ioan Predovicu din Amnaș 1 fl., la lista nr. 1573 ne-a adunat dl preot Romul Mangra din Gyires 2 fl. 50 cr., cu lista nr. 1575 ne-a colectat dl preot Nicolae Bogdan din M.-Lazuri dela 3 contribuenți 1 fl., la lista nr. 1249 ni-s-au trimis dela On. Oficiu parochial din Raffna 2 fl., cu lista nr. 1292 ne-a trimis dl preot Iosif Lazarescu din Gruiu 1 fl., cu lista nr. 34 ne-a colectat dl preot Serafin Olariu din Branișca dela 17 contribuenți 2 fl. 75 cr., cu lista nr. 747 ne-a colectat dl preot E. Cibu din Daia-rom. dela 4 contribuenți 5 fl. 50 cr., cu lista nr. 1533 ne-a trimis dl preot Nicolae Groza din St.-Mihaiul-rom. 1 fl., la lista nr. 205 ne-a trimis dl paroch Avram Stanca din Petroșeni 1 fl., cu lista nr. 210 ne-a trimis dl preot Zacharia Muntean din Sălașul-sup. 1 fl., cu lista nr. 690 ne-a colectat dl paroch Ion Petrașcu din Cunța dela 43 contribuenți 7 fl. 12 cr., la lista nr. 934 ne-a trimis dl paroch Dionisiu Nistor din Arapatok 1 fl., la lista nr. 1749 ne-a trimis dl preot Iosif Rocsin din Ciumeșiu 1 fl., cu lista nr. 753 am primit dela On. comitet din Ohaba collectă dela parochieni 8 fl., la lista nr. 262 ne-a trimis dl preot Petru Perian din Trestia 1 fl. 50 cr., la lista nr. 1744 ne-a trimis dl

paroch Vasile Suciu din Bator 1 fl., cu lista nr. 381 ne-a colectat dl preot Alexandru Tămaș din Vorța dela 2 contribuenți 4 fl. 90 cr., cu lista nr. 88 ne-a colectat d-na Marta Olariu din Tisa dela 7 contribuenți 1 fl. 60 cr., la lista nr. 130 ne-a colectat dl Erimia Necșa din Cigmău dela 12 contribuenți 1 fl. 20 cr., la lista nr. 1591 ne-a colectat dl paroch Stefan Todor din Țașad 2 fl. 42 cr., la lista nr. 400 ne-a trimis dl preot Georgiu Borzea din Coveș 1 fl., Onoratul institut „Sătmăreana“ la lista nr. 1801 ne-a răspuns cu 1 fl., la lista nr. 876 dl Nicolau Stoicoviciu din Almakerék ne-a adunat 30 cr.

Pentru toate aceste contribuiri aducem cele mai călduroase mulțumite onorațiilor domni colectanți și contribuenți.

Cămpuri-Surduc, la 16/28 Sept. 1898.

La însărcinarea comunei bisericești:

Ioan Budoin, George Igrăț, preot. epitrop.

Concurs.

Pentru postul de comptabil la institutul de credit și economii „Zlagneana“ din Băița (Deva mellet) se scrie concurs cu următoarele condițiuni:

1. Concurenții au a-și înainta rugărite subseminatei direcțiuni, cu documentele despre cualificațiunea ce o au, precum și documentul de praxă, dacă a practicat la vre-un institut de bani, apoi o declarațiune că e capabil a conduce independent toate registrele comptabilității de bancă.

2. Terminul pentru înaintarea de rugări se fixează 1 Noemvrie n. a. c. Postul îl va putea ocupa cu 1 Decemvrie st. n. 1898.

3. Salarul împreunat cu acest post e 400 fl. v. a. solviți în rate lunare anticipative și tantiema statutară socotită cu 15 Februarie 1899 st. n. precum și cuartir liber în edificiul institutului.

4. Alesul după un an de probă va fi denumit definitiv.

Băița, 1 Octomvrie 1898.

Direcțiunea.

(398) 1—2

Convocare.

Institutul de credit și de economii „Grănițerul“, societate pe acțiuni în Dobra conform §-lui 154 din legea comercială își va ținea

Adunarea generală constituantă

la 30 Octomvrie 1898 st. n. după amezul la 2 ore în localul hotelului „Husariu“ din Dobra, la care domni acționari se invită cu toată stima.

Obiectele puse la ordinea zilei sânt următoarele:

1. Raportul fundatorilor despre numărul acționarilor prezenți la adunarea generală constituantă.

2. Alegerea președintelui, notarului și alor 3 membri pentru verificarea procesului verbal.

3. Raportul fundatorilor despre subscrierile acțiilor și despre plățirea ratei prime în înțelesul §-lui 151 din legea comercială.

4. Decisiunea în privința constituirii institutului de credit și de economii „Grănițerul“, societate pe acțiuni.

5. Decisiunea în privința absolvării de sub responsabilitate. (399) 1—1

6. Staverirea statutelor.

7. Raportul fundatorilor despre denumirea primei direcțiuni pe basa dreptului susținut în prospect (legea comercială §. 183).

8. Alegerea membrilor în comitetul de supraveghieré conform statutelor.

Dat în Dobra, la 1 Oct. 1898.

Franciso Hosszu-Longin, Dr. Laurentiu Petric, Adam Leșnican, Iosif Criste, Iosif Petroviciu, Simeon Dragomir, Ioan Tiucu, Iuliu Florea, George Opream, Ioan Petroviciu, Nicolau Gostae, Nicolae Muntean, Aron Muntean, Nicolae Herbal, Ioan Comloși, Aureliu Opream.

N.B. Acționarii subscriși în prospectele institutului pot fi representați la adunarea generală constituantă și prin plenipotențiați, pe lângă presentarea plenipotenței și depunerea adeverinței despre plățirea alor 10% din capitalul social.

Szám 698—1898. kir. végrh. (401) 1—1

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Alulirott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. és 120. §-a értelmében ezennel közhirrre teszi, hogy a szászvárosi kir. járás-bírósnáknak 11175./1897. számú végzése folytán Dr. Moldovan Szilvius szászvárosi ügyvéd által képviselt Sommer et Klinger budapesti lakos mint alap és felülfoglaltató javára Hirsch Izidor és társa Kudsiri lakosok ellen hátraléka 90 frt 30 kr. tőke ennek 1898. évi márczius hó 9-ik napjától 290 frt 30 kr. után 1897. évi július hó 1-től — decemzer hó 7-ik 190 frt 30 kr. után 1897. évi decemzer hó 8-tól 1898. évi márczius hó 8-ától járó 5% kamatai, eddig összesen 69 frt 3 kr. és árverés kitűzési 3 frt költség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bírólalag le és felülfoglalt és 1050 frtra becslült lovak, bivalok,

kocsi, hintó és borokból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a szászvárosi kir. járás-bírósnáknak V. I. 31/4 1898. polg. sz. kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínén Kudsiron adosok lakásán leendő eszközésére 1898. évi október hó 21-ik napján délelőtti 8 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, a 1881. évi IX. t. cz. 107. §-a értelmében csakis készpénz mellett a legtöbbit igérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára a 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ban megállapított feltételek szerint léssen kifizetendő.

Kelt Szászvároson, 1898. október 5-én.

Ráczip Árpád, kir. bír. végrehajtó.

Avis!

Subscrisul aduc la cunoștița onoratului public din loc și giur, că cu 1 Octomvrie st. n. a. c. am preluat

Hotelul „La Coroana Ungară“

și l'am provăzut cu toate cele de lipsă. Recomand cu toată căldura hotelul meu, fac asigurarea conștițioasă, că nu voi cruța nici spese, nici osteneală, pentru a putea servi on. public cu *mâncările cele mai bune*, cu *vinuri excelente ardelenesti* și cu *bere de Pilsen din fabrica burgheză din Pilsen*.

Rugând pe on. public pentru un sprigin călduros, semnez

cu toată stima

M. G. ZOBEL.

(394) 3—3

BLUMENHANDLUNG
DER
ELISE HEDWIG BROOS

empfielt ihr reichhaltiges Lager von Stroh u. Makart

Grabkränzen

für Allerheiligen von 30 kr. aufwärts bis 5 fl.

Gleichzeitig offeriere ich meine ganz neu eingerichtete Blumenhandlung zur Anfertigung v. BRAUT-BOUQUET, KRANZELBOUQUET, BRUSTBOUQUET und NATURKRANZEN zu den billigsten Preisen bei prompter Ausführung.

(400) 1—

„ARDELEANA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII ÎN ORĂȘTIE.

Fonduri proprii: fl. 350.000. Depuneri: fl. 700.000

Circulație anuală: fl. 3.000.000. (398) 25—

Institutul face următoarele operațiuni, la cari recomandă serviciile sale:

1) acordă împrumuturi cu interese de 8%;

2) primește depuneri, dela particulari cu 5 și cu 5¹/₂, ear' dela corporațiuni culturale cu 6%;

3) cumpără și vinde realități;

4) cumpără și vinde marfuri și produse;

5) arândeaza și exarândeaza realități;

6) cumpără și vinde efecte publice;

7) mijlocește operațiuni, specificate sub 3. 4. 5.

Ori-ce afacere se poate resolve și informări se pot lua verbal în biuroul institutului, ear' în scris prin corespondența.

Orăștie, 1898.

Direcțiunea.